

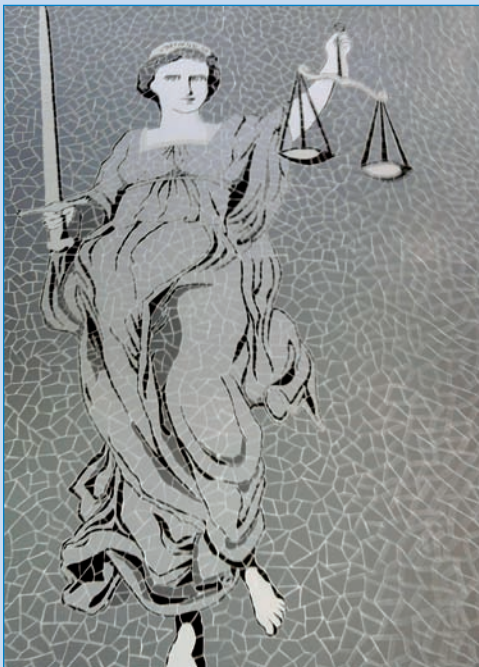
Espainiako justiziaren indarkeria

ESPAINIAKO JUSTIZIAK badu arazo handi bat Euskal Herrian, gizarte zati handi batek ez duela beratu onartzen, bere erabakietatik ondo datozkionak baliatzen ditu eta besteak hala-beharrez bete eta listo. Eta, beraz, ez dira onartzen “justiziak erabakitzen duena errespetatu behar da” eta gisakoak. Legitimitaterik ez duena betetzen da eta listo, atzetik Estatuaren indarraren mehatxua edo praxia dagoelako.

Bale, eta dena ez da hain borobila ere, jakitun naiz, lege eta arau batzuek badutelako herritarren legitimitate maila bat, Gasteiz eta Iruñeko Legebiltzarrekoek, diputazioetakoek, udaletakoek... nahiz eta dena, nagusiki, Espainiaren lege markoaren barruan kokatu. Azken finean, Parot doktrinari buruz Auzitegi Konstituzionalak hartutako erabakiaren tankerakoek elikatzen dute batez ere Espainiako justizierekiko ikusmolde arrotz hori, salbuespenekoak diren lege eta ebazpen horiek –gero Espainia osora orokortzeko balio dutenak–.

Ahalezko bake prozesu baten testuinguruan, Parot doktrinaz hala ebazten duenak, argi erakusten du errealitate printzipiora hurbiltzeko duen nahia. Batzuetan bederen, zeren eta 2005eko bueltan, ETAko preso ezagun asko epe laburrean legez kaleratu behar zituztenean, horrek zor zezakeen alarma medio, zerbait egin behar zen errealitate printzipiora egokitzeko.

Konstituzionalak esan du, funtsean, Parot doktrina egoki aplikatu zaiela dozenaka presori, gehienak ETAkoak. Baina Jose Ignacio Gaztañaga, Juan Mari Igarataundi eta Jose Mari Perezi ez, hauek finkatuak zituzten bere irteera egu-

nak –epaimahaiaren irakurketaren arabera–, eta doktrina juridiko honekin beren irteeraren atzerazintasuna urratu da. Gaztañagak, adibidez, 6 urte gehiago egin ditu espetxean: nork itzuliko dizkio urteok? Zein kalte-ordain emango zaio? Zein biktima batzordetan aztertuko da eta nola erreparatuko zaio kaltea?

Baina ez da euskal gizartearen sektore zabaletan bakarrik arbuaitu Konstituzionalaren epai hau. José Yoldi *El País*-eko aditu judicialaren apirilaren 2ko kritika irakurtzen duenak Espainiako sektore aurrerakoiek epaia nola hartu duten irakurri ahal izango du. Yoldik, funtsean, Konstituzionalak bere buruari iruzur egiten diola dio, epaia askoz lehenago eman behar zuela, atzerazintasuna hausten duela, segurtasun juridikoa, berdintasunarena, bergizarteratze printzipioa...

“Lotsagarria” eta “kontaezina” dira, besteak beste, Yoldik erabiltzen dituen adjektiboetakoak.

Bere esanetan, Estrasburgoko Auzitegiak uda aurretik eman-go ei du – Ines del Ríoren helegitea medio– Parot doktrinari buruzko iritzia. Ordurako, Sorturi buruzko helegitea erabakiko ei du Konstituzionalak. Sikiera, izango al du bultzadatxo bat Eusko Legebiltzarrean sortu berri den bakeari eta elkarbizitza buruzko ponentzia entzuettsuak?

EUSKO LEGEBILTZARREKO ponentziak beharko baitu bultzada berezirik bere helburuen alde egiteko. Funtsean, Aralarreko hiruko parlamentari kritikoek eta jeltzaleen azalpenak entzunda, zera ondoriozta liteke: hau ez da foroa, baina foro garrantzitsua izan liteke. Foroan daudenen esku izango da hori frogatzea, baina forokide askoren iritzia entzunda, honen bideragarritasuna barrukoek ekimenean baino balizko gonbidatuen parte-hartzean dago. Eta egiazko foroa ez bada, foro hori berandu baino lehen osatu beharko da, nahiz eta ez dirudien hori samurra izango denik hurrengo Eusko Legebiltzarreko hauteskundeak baino lehen. Edo Sorturen legeztatzeak erraztuko luke halakorik?

Kasu batean edo bestean, interresgarria izango da nola jokatu duen ezker abertzaleak, hasierako arbuioa argia izanik ere, foroaren garapenean izango baitu ahotsik, EA eta Aralarren eskutik zeharka eta gonbidatu gisa zuzenean ere bai. Oinarriak argi utziz, azken urteotako jarrera pragmatikoak emaitza onak eman dizkio eta foro honetan ere, akaso, bila dezake bake prozesuaren eraikuntzan baliagarria izan daitekeen zirrikiturik.

